

NARODNI DNEVNIK

Izšla vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznika.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
DIREKCIJSKO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 2.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem čeku, uradu štev. 13.633.

Neresna deklaracija.

Trikrat je bila že nameravana izključitev Radića vsled njegovih neparlamentarnih izrazov iz skupščinskih sej. Dvakrat pa je bila preklicana, ker se ni hotelo izključiti voditelja Hrvatov in ker je pač Radić-Radić. Toda vsaka stvar ima svoj konec in tako se je tretja izključitev Radića tudi izvršila. Radić seveda kaj takega ni pričakoval, ker bi bila najbrže nezaslišana, če bi kdo vzel njegove izraze resno. Zato je zagrozil z eksodusom vse seljačke demokracije in celo z odhodom iz Beograda.

Toda za tako malo resno in vrhu tega čisto osebno zadevo ni mogoče popolnoma zapustiti parlamenta in Beograda, ker pač ni mogoče takega koraka zagovarjati. Zato tudi ni šefom seljačke demokracije preostalo nič drugega, ko da so Radićev grožnjo lepo preklicali, svoj preklíc in svoj umik pa zato skušali čim lepše naslikati. Vendar ne gre, da bi svet videl, kako lomijo generali seljačke demokracije brez generalskega nadzorstva.

Umik pa naj bi prikrila deklaracija, ki jo je prečital g. Svetozar. Glavni podarek in višek odločnosti seljačko-demokratskih generalov pa je bil v 4. točki, v kateri pravijo, da ne priznavajo proračuna in da ga ne smatrajo obveznim.

Ko smo čitali to neverjetno odločno izjavo, smo hoteli v prvem hipu šefom seljačke demokracije naravnost čestitati, da so vendar enkrat pričeli z odločnim bojem in da so se opustili vsega kompromisarstva. Ko smo pomislili, kdo da predlaga to odločno zadevo, smo pa spoznali, da menda še ni bila v skupščini podana tako neresna deklaracija, kakor je 4. točka Svetozarjeve deklaracije.

Zakaj po tej deklaraciji je za doslednega politika samo ena pot: izpremeniti besedo v dejanje. Stvar je pač taka, da je deklaracijam presneto vseeno, če ljudje plačujejo davke z mentalno rezervacijo, da teh ne priznavajo ali pa če jih plačujejo z izjavo, da jih priznavajo. Za davkarje je važno le eno, da ljudje davke plačajo. Kaj si pri tem mislijo, pa davkarje sploh ne zanima.

Ce torej pravi seljačka demokracija, da novega proračuna ne priznava, da se ne smatra obvezane davkov po novem proračunu plačevati, potem je dosledno samo eno, da prično šefi seljačke demokracije med narodom živo agitacijo, da vsi prečani ne plačajo po 1. aprilu niti pare davkov. In seveda morajo šefi seljačke demokracije dati sami dober vzgled in sami kot prvi odkloniti plačevanje davkov. Blagor tistim pa, ki verujejo, da bodo šefi seljačke demokracije to tudi storili! Vse dosedanje izkušnje le prejasno dokazujejo, da zna sicer gospod Radić zelo mnogo govoriti, celo zaprijeti narod na republiko, da pa sam brez ozira na to ravno tako dobro prisega kralju in monarhiji.

Zato se bo tudi vsa našopirjena 4. točka deklaracije končala samo s fiaskom. Volivci, ki bodo v svoji strankarski zaslepljenosti popolnoma verjeli svojim šefom, bodo prišli v težko nesrečo, ker jih bodo davkarje le prekmalu izužile, da ni vzeti deklaracije g. Svetozarja dobesedno. Ostalo bo torej vse pri starem in ljudje bodo plačevali še naprej krivične davke in edini »profit« bo, da bo zopet malo znižan ugled naše države v tujini. Tuji listi namreč že pišejo, da Hrvat ne bodo več plačevali davkov. Pa jih bodo in še v večji meri ko dosedaj, ker je stara resnica, da davki nikdar ne postanejo manjši, temveč le večji.

Zabeležiti pa je treba s poudarkom to neverjetno lahkomisljenost, da šefi seljačke demokracije groze z neplačeva-

Proračun notranjega ministrstva sprejet.

Beograd, 6. marca. Včeraj popoldne ob 5. se je nadaljevala seja narodne skupščine. V razpravi je bil proračun notranjega ministrstva. K proračunu je podal daljši ekspozé notranji minister dr. Anton Korošec. Naglasil je takoj od početka svojih izvajanj, da se je tudi v njegovem resoru postopalo po načelu striktnega varčevanja. Lanski proračun je še znašal 620, letos pa znaša le še 565 milijonov dinarjev. Predlaga se ukinitve večjega števila uradov, kakor med drugim 4 okrožnih uradov, 5 sreskih poglavarstev, 12 sreskih izpostav in vseh sirotinskih uradov (stolice) v področju beograjske, baške in podonavske oblasti; kjer je njih pristojnost prešla na oblastne samouprave. V tem smislu so vneseni tudi potrebni amandmani v finančni zakon.

Ministrstvo notranjih del bo skrbelo, da bo delovalo kot dober prijatelj naroda, državne zaščite, zakona in avtoritete države in da bo šlo ljudstvu na roko. Vse, kar je konstruktivno, bo podpiralo. Vsi uradniki bodo morali razumeti svoje intencije in bodo povsod poštteni in pravično služabniki naroda in države.

Najvažnejše vprašanje v državi je vprašanje organizacije občin. Občinsko samoupravo moramo čuvati. Ministrstvo je izdelalo zakonski načrt o enotni organizaciji občin. Ta načrt pride v najkrajšem času v razpravo. Kar se tiče komisariatov v občinah, je treba povedati, da v Srbiji komisariatov sploh ni, ker so tam občine organizirane na drugi osnovi. V Bosni in Hercegovini občine še niso organizirane razen v dveh krajih: v brčkem in bjelinskem. V drugih občinah in vaseh obstoje samo »muktarji«, ki sploh nimajo svojih pisarn, temveč poslujejo kar ustno. — V Prekmurju se zaradi tamšnjih posebnih razmer volitve še ne morejo izvršiti. Na ozemlju Bačke, Baranje in Banata sta samo v dveh občinah komisarijata, v drugih občinah pa so razpisane volitve. V Dalmaciji je samo v eni občini komisarijat. Na Hrvaškem in v Sloveniji pa obstoje pač še komisarijati v kakih 70 občinah. Vlada si bo prizadevala, da se bodo komisarijati povsod ukinili in da se izvedo volitve.

Govornik preide nato na vprašanje državljanstva in pravi, da bo treba to vprašanje na vsak način urediti, ker to ureditev zahtevajo tudi potrebe javne varnosti. Razne intervencije morajo pomehati.

Kar se tiče javne varnosti, je treba poudariti, da v Južni Srbiji ni bil izvršen niti en napad na oblast ali na državne objekte od naših prebivalcev, temveč so se vsi napadi izvršili s tujega ozemlja.

Glede orožništva je treba reči, da so posamezniki pač zakrivil tu in tam kako protizakonitost, da pa so bili vsi kaz-

njeni davkov, ko pa niso pred tem vse stvari niti najmanj pripravili. Ali so hoteli kar naprej opozoriti oblast, kaj naj ta stori, da bo njih ev. akcija tem sigurnejše propadla? Davčni odpor vendar ni tako enostavna stvar, kakor pa so govori in grožnje šefov seljačke demokracije. Govorenje o nepriznanju proračuna, ki ga sklene skupščina z nadpolovično večino, pa je tako smešno, kakor je smešno, če ne prizna »krivične« dvojke dijak, ki je padel.

V resnici, ni še bila prečitana tako neresna deklaracija v skupščini, kakor je bila deklaracija seljačke demokracije. Iz umika je nastala blamaža — in sicer popolna.

novani. Med 80.000 ljudmi, ki se brigajo za javno varnost, se tudi kaj takega lahko pripeti.

Zaradi postopanja v »glavnjači« je minister že določil posebnega inšpektorja, ki mora izvršiti preiskavo. Vsi krivci bodo kaznovani.

Minister je nato podal nekaj primerjalne statistike o zločinah in pregreških v letih 1923 in 1927. Tako je bilo uporov proti državnim oblastvom leta 1923 924, lani pa samo 453, umorov in ubojev je bilo leta 1923 1664, lani pa 1062, telesnih poškodb 4647 in 4199, razbojstev 910 in 350, opasnih tatvin 8961 in 5426, navadnih tatvin 12909 in 7503, goljufij 1390 in 307. V tem se vidi, da se je javna varnost v štirih letih znatno zboljšala. Posebno se to opaža tudi v Južni Srbiji. Od naših državljanov je bilo obtoženih in sodišču izročanih samo nekaj posameznikov, ki so zločinstva podpirali. Z zadovoljstvom lahko ugotavlja, da se niti ena roka naših državljanov v Južni Srbiji ni dvignila proti našim državnim organom in državnim objektom. Posamezni napadi na železniške proge so pokazali, da je število železniških čuvajev in orožnikov, ki so se mogli porabiti za straženje prog, premajhno in da ne zadošča, da bi se mogli zavarovati vsi deli železniških prog. Zato se je moralo za čuvaje prog uporabiti tudi prebivalstvo. Ker pa je to za ljudstvo preobčutno breme, so se zagotovili krediti za 800 novih orožnikov, ki se bodo uporabili za straženje železnic in ki bodo zamenjali civilno prebivalstvo. Ta zamenjava se bo izvršila že v kakih 10 dneh. Minister s pohvalo omenja požrtvovalnost prebivalstva v Južni Srbiji, ki podpira državne oblasti pri odvratanju napadov s tujih ozemelj. Kot minister javne varnosti mora na tem mestu izreči javno priznanje in zadovoljstvo za vse napore in žrtve, ki so jih imeli. — Nadejati se smemo, da bo tudi vlada druge države, na katere ozemlju so komitaške organizacije delovale in pošiljale k nam atentatorje, s svoje strani vse storila, da se onemogočijo nadaljnji napadi. To ne zahtevajo samo odnosi dobrega prijateljstva, temveč je to tudi položaj za boljše zveze med obema sosednjima zemljama.

Dotikajoč se postopkov, ki so jih zagrešili nekateri organi državnih oblastev, pravi minister, je bilo dozdaž že dosti uradnikov kaznovanih disciplinsko, posamezni slučaj pa so bili izročeni tudi sodiščem. Pri 18.000 uradnikih se lahko dogajajo tudi posamezni slučaj nepravilnosti. V tem pogledu je podal minister tudi nekaj statistike. — Na drugi strani pa poudarja tudi težave službe, ki jo upravlja žandarmerija. Lani se je smrtno ponesrečilo v službi 16 orožnikov, 7 pa je bilo ranjenih: Tudi vsem tem moramo izreči priznanje.

Za ministrom dr. Korošcem je govoril radikalni poslanec Milašinović, ki je zavračal trditve Kmečko-demokratske koalicije, da bi sedanja vlada predstavljala hegemonijo Srbov. Izjavil pa je, da bi bilo sodelovanje Hrvatov v vladi potrebno.

Med njegovim govorom je prišlo do majhnega incidenta. Potem je dobil besedo dr. Tupanjanin, ki se je bavil z delovanjem notranjega ministrstva in grajal slab uradniški aparat v Južni Srbiji. Če imamo 18.000 orožnikov, za katere izdajamo okrog 100 milijonov Din, in če imamo tolik upravni aparat, če se dvigne vse prebivalstvo in je ustanovljena tudi narodna milica, kako je potem mogoče, da bolgarski komitaji kljub temu ubeže v Bolgarijo. — Nadalje Tu-

panjanin obširno govorilo o Bosni in Hercegovini in zahteva hitrih in odločnih ukrepov, da se tam napravi red.

Sledil je kratek odmor. Potem pa je začel govoriti Voja Lazić, ki je protestiral proti temu, da vladna večina žali zemljoradniške poslance.

Za njim je govoril Nastas Petrović. Napadal je vlado in povdarjal, da se mora današnje stanje v državi obžalovati. Če bo tako še najrej šlo, potem bomo doživeli težke dni. — Kritiziral je nato delovanje notranjega ministrstva. Dejal je: Pri nas se ustvarjajo vlade kar preko noči. V skupščino pa prihajajo taki poslanci, ki ne bi smeli imeti prostora v njej. Pri teh besedah pokaže Petrović na ministra Vlejška Kocića.

Pri teh besedah Kocić razburjen vstane in ogorčeno protestira zaradi teh Petrovićevih pripomb. Petrović ga samo posluša, pa mu ne odgovori niti besedice. Nato nadaljuje svoj govor. Bavi se z zgodovino Srbije in pravi, da je zdaj vse bolj črno in vse slabše kakor prej in da bo še slabše. Narod je izgubil zaupanje v državo in poslance. Tisti nesrečniki, ki danes sede v poslanskih klopih, niso poslanci naroda, temveč poslanci policijskega aparata. — Govornik pravi dalje, da je ugotovil, da je bila izdana generalna naredba za prepoved nekaterih listov, posebno za list »Republika«, ne glede na to, kaj list piše. O glavnjači pravi: Če se tako dela v srcu Šumadije, kako mora biti šele v novo priključenih pokrajinah in kako potem celo v Južni Srbiji. Zaradi teh razmer je bil umorjen pri nas neki narodni delavec, neki general in neki visok uradnik. Tako se je tudi moglo zgoditi, da je bila žena, ki je ubila pravnega svetnika Prelića, prileznička nekakega uglednega uradnika v Skoplju. — O sestavi sedanje vlade pravi, da sta v tej vladi dva generala in da je v civilni službi mnogo častnikov.

Na koncu je še dr. Korošec odgovarjal na pripombe posameznih govornikov. Nato je vladna večina ob pol 12. ponoči izglasovala proračun notranjega ministrstva. Prihodnja seja bo danes opoldne ob 9. Na dnevnem redu je izvolitev odbora za revizijo gozdnih koncesij v Bosni in Hercegovini.

Monoštrška afera pred Svetom Zveze narodov.

Zeneva, 6. marca. Po zanesljivih informacijah je odločitev v vprašanju monoštrške afere popolnoma v rokah Brianda. Kakor se čuje iz njegove okolice, on ne bo predlagal investicijskega postopka. Ta verzija se more smatrati kot senzacija včerajšnjega dne.

Zeneva, 6. marca. Včeraj opoldne je naš zunanji minister dr. Voja Marinković odpotoval iz Zeneve. Pred svojim odhodom je angleški delegaciji razložil stališče Jugoslavije v vprašanju monoštrške afere. — Popoldne je italijanski delegat Scialoja dolgo časa konferiral z Briandom, nato pa je posetil še Chamberlaina. Takrat ko je bil Scialoja pri Chamberlainu, se je Briand dolgo razgovarjal s Stressemannom.

V francoskih krogih se je včeraj raznesla verzija, da bo monoštrška afera rešena na ta način, da bo na licu mesta izvršila preiskavo posebna komisija, ki bo sestavljena iz vojaških in civilnih strokovnjakov. — Na vsak način je gotovo, da pride ta predmet na dnevni red današnje popoldanske seje in da se bo na njej tajno razpravljalo.

ZMAGA PILSUDSKEGA.

Varšava, 6. marca. Pri minulih volitvah je dobila vlada 100 poslancev več, kakor jih je imela v prejšnji skupščini.

Znati je treba

L. 1918 so stali slovenski naprednjaki pred težko odločitvijo. Odločiti se je bilo treba, ali naj se oprimejo sedaj oni sami tiste politike, ki jo je zelo spretno vodil na Dunaju za SLS pokojni dr. Sušteršič, ali pa naj poskusijo z ozirom na izpremenjene razmere zasidirati se v narodu in od spodaj navzgor izriniti SLS iz njene močne pozicije.

Po dolgi posvetovanjih je zmagovalo stališče, da se danes gospoduje klike v SDS, da se odločijo za politično metodo pokojnega dr. Sušteršiča: Treba je iti z vlado čez drn in strn in nasloniti se na najmočnejšo stranko, potem pa gledati, da se s pomočjo vlade vrže klerikalce iz njihovega dominantnega položaja v Slovenijo.

Ko je ta odločitev padla, ranjki dr. Tavčar že ni imel več dovolj moči, da bi bil mogel krotiti vedno bolj po državi moči hrepenečo »omladino« (današnji klik), ampak je že klika prevzela vso moč. Če bi bil vodil tedanjo politiko še modri dr. Tavčar, bi bile vsaj metode našega političnega boja nekoliko drugačije, »sol Jugoslavije« pa je krenila na nova pola, pri tem pa se je čisto po znanem prerokovanju dr. Tavčarja tudi posušila.

Prvo napako je napravila naša dična sol Jugoslavije takrat, ko je priklenila svoj politični čolnček na politično popolnoma nesposobno skupino g. Pribičevića. Kakor vi-

dimo danes, je bil korak silno kratkoviden. Slo je pač nekaj časa, toda samo tako dolgo, dokler so v Beogradu mislili, da res potrebujejo za Hrvate in Slovence neke vrste zadržanje in valpte. V tisti dobi je klika res uživala. Kakor hitro pa so v Beogradu uvideli, da gre na Hrvatskem in v Sloveniji tudi brez političnih priganjatev, so bili dnevi slave in moči za kliko šteti.

Vso svojo politiko je torej klika zasnovala na tezi, da bo s pomočjo Beograda vedno lahko tepla vse Slovence, ki se ne bi hoteli valjati pred njeno veličino in modrino v prahu.

Kako pa je danes? Danes Beograd ne potrebuje več političnih jerofov, nad Hrvati in Slovenci. To je morala čuti tudi že klika, in to od dne do dne bolj bridko občuti. Toda v prisojeni ji nerazsodnosti je zadel zopet novo terno: Vsedla se je na prečanskega konjička! Začela je bombardirati in naskakovati Beograd z vsemi sredstvi moderne vojne tehnike pri tem pa je — hvala Bogu! — popolnoma prezrla, da sama žaga še tisto edino vejo, na kateri sedijo, je mogla gojiti vsaj skromno upanje, da bo že še enkrat drugače!

Smolo pa ima ta nesrečna nekdanja »sol Jugoslavije«, strašno smolo. Za kar prime, povsod je — cekin. —

Frago:

Zaščita stanovanj.

Tudi pri nas je bilo že mnogo govorjenja in pisanja o gospodarski škodi, ki jo je povzročila naša stanovanjska zaščita. Zle posledice prisilnega ravnanja stanovanj so bile čisto kar otipne. Opažali smo in pravkar zopet opazujemo, da je živahno gibanje med najemniki, istočasno pa se pletejo in razgibavajo družbene akcije, ki naj bi na širši ali ožji bazi izvedle programe zidanja. Pogovore o prvi gradbeni akciji je bila svoj čas započela delavska zbornica ljubljanska, torej institucija, ki napram zaščiti gospodarsko šibkih slojev ne sme biti indiferentna. V istočasnosti obeh struj obstoji neka paradoksnost, pa le na videz. Kajti prav trdi oni, ki pravijo, da sta si stanovanjska zaščita pa nezaposlenost radi pomanjkljive stavbene podjetnosti prema sorazmernosti prva kot vzrok, druga kot utinek.

Že čisto so v povojni dobi ometali sociologi tezo, da je oddaja stanovanj v najem gola renta. Dokazovali so in do neke meje dokazali, da je ta posel zares obrat s popolnoma realnimi vrednotami. Realne vrednote da prej ali slej korenito premagajo vse še tako krepko izkonstruirane zapreke, zakaj sila, ki je v njih, je vprav neuklonljiva. Oim bolj in dlje jo zaježujejo, tem hujši in opasnejši je njen kesni vzvratni odboj, ki zna doseči celo značaj nezadržne in neustavljive razpenjavosti. Kolikorkrat so odpravljali utesnitve lastninskega prava hišnih posestnikov, vselej so prav tako stopnjema nekoliko bolj odprli pot normalni stavbeni podvzetnosti in zaposlenju nezaposlenih državljanov. Logična je bila potentakem zahteva i kapitala i delavstva, da naj vse socialnopolitične umejitve hišne lastnine ali — to je isto — vso zaščito ekonomsko nekajkih najemnikov s pametjo, pa čim najbolj rigorozno in čimprej odpravijo in po tem potu pripusti, da bi vplivala na stanovanjstvo tudi denarna razvredba, češ tako se bodo kaj hitro normalizirale razmere, ki se itak le s težavo in s kvarom vzdržujejo v nezadovoljstvo državljanov najemni-

kov, prav tako pa tudi obrtnikov in delavcev.

Izredna socialna zaščita gospodarsko šibkih slojev je posledica svetovne vojne in ima značaj javnopravnega omejevanja zasebne lastnine s popolnoma provizornim programom, zategadelj začasnim, ker naj traja le dotlej, dokler je izredno ukrepanje potrebno. I stvarno i časovno po meri potrebnosti upravičena utesnitev je profil socialnopolitičnega pravila, ki ga je premišljeno uzakoniti in uzakonjevati, pa prav tako pametno odpravljati in odpraviti, kadar je pravi čas. Koder in kadar so prilike toliko uredé, da izredna zaščita ni več potrebna, ondudaj naj bo kar konec nepotrebnim zaščitnim sredstvom, ki tlačijo kot mora ustavno zajamčeno lastnino. V takem primeru poreče pravnik, da je zadavna stanovanjska zaščita deloma ali popolnoma odpravna ali prekljena. Dokler ni moči odpraviti kar vse zaščite, pa računa previden socialni politik v odbojih, ko se uzakonjajo nove zaščitne norme, vsaj s tem, da odpravi ali skreči kako posamezno zaščitno sredstvo, ki ga pač more odpraviti ali kršiti. Je to vprašanje, ki se mora reševati po edinem vidiku nujne potrebnosti, ne pa po političnih, strankarskih in zlasti ne po oportunitetnih razlogih. Čim mine nujna potrebnost, mine tudi raison d'être dotičnemu zaščitnemu sredstvu, ki ga nove norme ne smejo več sprejeti v se, ako jim je na tem da jim kritika ne oponese neustreznosti. Ob vsakem razmejnem obdobju je treba vsako po socialnih razlogih diktirano, toda narodnogospodarsko kvarno in zato docela izjemno zaščito najemništva stanovanj spraviti v sklad s socialnopolitično neogibnostjo. Ker stojimo po besedah zadnje stanovanjske novole tudi sedaj pred novim obdobjem, v istini pa že sredi nove periode, je izprašanje aktualno, ali in do katere meje naj se še vzdrži ali je še kaka druga pot, ki bi dovedla do zadostne (u)godnosti.

(Dalje prih.)

Politične vesti.

— Seja skupštine. Obstrukcija seljaške demokracije. Seljaška demokracija, ki upa, da ji pride rešitev od generalne vlade, nadaljuje svojo obstrukcijo proti proračunu. Na vsaki seji vložil kak smešen predlog, da tako trati čas s svojimi govorniki vajami. Druga pomena namreč večina teh predlogov nima, ker so tako površno sestavljeni in običajno tudi tako demagoške prirode, da vladna večina pri najboljši volji ne bi mogla vsak tak predlog sprejeti. Tak predlog je

bil tudi nujni predlog, ki ga je vložil na včerajšnji dopoldanski seji poslanec Vilder, da namreč vlada najkasneje v treh dneh odloči vse občinske komisarije in da odstopijo ti svoje posle novo izvoljenim občinskim svetnikom oziroma najstarejšemu občinskemu uradniku, če še ni bilo novih volitev. Vse izvršene volitve mora vlada potrditi. Vsi, ki bi pa kršili to odredbo, morajo biti kaznovani. — Če se pomisli, da je notranji minister komaj pred par dnevi sprejel minist-

stvo in da naj sedaj najkasneje v treh dneh odloči glede vseh občinskih komisarijev, ko je vendar znano, da so občinske zadeve kot vse lokalne najbolj komplicirane, potem je pač treba reči, da je predlog seljaške demokracije navadna demagogija. Še posebno stransko pa je, da stavlja tak predlog ravno g. Vilder, znani državni podtajnik v notranjem ministertvu za časa nasilnih volitev pod P. P. režimom. — Za predlog je govoril najprej radičev Predavec, potem zemljoradnik Vujić in nato sam Stjepan Radić. Po njegovem govoru je bila seja prekinjena.

— Proti Srškičevi akciji. Bivši minister dr. Vasa Jovanović, ki je sedaj poslanec bihaškega volilnega okraja, je glede na vesti, da je on proti politiki sodelovanja muslimanov z radikali, izjavil tole: »Na vesti, da se nisem udeležil sestanka radikalnih poslancev iz Bosne in Hercegovine izjavljam, da se zaradi te slučajnosti ne sme trditi, da sem proti sporazumu radikalov z muslimani v Bosni in Hercegovini. Nasproti temu smatram, da je politika iskrenega sporazuma, t. j. sporazuma brez zahrbtnih ali sebičnih plemenskih in verskih tendenc prav dobra. To in tako politiko bom vedno podpiral.«

— Zasedanje Sveta Zvez narodov se je pričelo včeraj. Na dnevnem redu je 25 točk, od katerih imajo mnoge tudi velik političen in gospodarski pomen. V prvi vrsti treba omeniti madjarsko-rumunski spor zaradi zaplembe veleposestev madjarskih optantov v Rumuniji. Spor je bil pred Svetom Zvez narodov in o njem je poročal Chamberlain ter se izrekel za rumunsko stališče, da je namreč ves spor notranja zadeva Rumunije, ker je bila zaplemba naravna posledica rumunske agrarne reforme in je zadel vse veleposestnike enako brez ozira na njih narodnost. Svoje sodbje pa Svet še ni izrekel, ker je bilo upanje, da pride med Rumunijo in Madjarsko v tem vprašanju do sporazuma. Ta nada pa se je razbila. Madjarsko stališče pa pred Svetom Zvez narodov zastopal grof Apponyi in najbrže brezuspešno. — Drugo važno vprašanje je zahteva držav Male antante zaradi znane monoteistične atere. Malo antanto podpira v tej stvari zlasti Francija, ki hoče pri tej priliki doseči jasnejšo formulacijo investigacijskega postopanja Zvez narodov proti državam, ki krše glede oboroževanja določbe mirovnih pogodb. Madjarsko pa bo sigurno podpirala Italija in ker vsled tega ne bo doseglijava neobhodno potrebna soglasnost v Svetu, bo Madjarska doživela kvečjemu samo moralen poraz. — Velik je tudi pomen poljsko-litovskega spora, ki ga bo moral najbrže Svet Zvez narodov tudi reševati. Po decembrskem zasedanju Sveta, ko sta si podala Pilsudski in Woldemaras že roki, je bilo upravičeno upanje, da bo spor v kratkem in popolnoma poravnat. Takoj po svojem povratku iz Zeneve pa je Woldemaras zavzel zopet staro stališče in spor je ostal neresen, kakor je bil. — Nato pride na dnevi red dela vrsta tehničnih vprašanj, tako predvsem posojilo Bolgarski in pa finančna sanacija Portugalske. Svet Zvez narodov bo tudi razpravljaj o stanju podporne akcije Zvez narodov v korist grških in bolgarskih begunciev. — Gospodarski odbor bo poročal o dosedanjem delu gospodarske konference. — O kinematografskem zavodu v Rimu bo predloženo prvo poročilo. — Sklepalo se bo tudi o sprejemu ameriškega fonda za dijaška potovanja. Tudi poročila raznih komisij Zvez narodov bodo dala precej dela, zlasti mandatne komisije. Končno bo sklepal Svet Zvez narodov tudi o britanskem predlogu, da zaseda Svet le trikrat na leto in ne štirikrat, kakor je določeno sedaj.

— Seveda bo pa ob priliki zasedanja Sveta Zvez narodov tudi mnogo važnih sestankov med zunanjimi ministri držav. Tako so se zunanji minister Male antante že sestali. Posebno bo pa važen sestanek Brianda s Stresemannom. Kakor poročajo listi, bodo Nemci skušali doseči novih olajšav glede izpraznitve Porenja.

— Proti kmetijski kurs v Rusiji. V harkovskem okraju se vrši proces proti 22 predsednikom vaških sovjetov, ker da niso nastopali dovolj strogo proti bogatim kmetom, čeprav jim je vlada to strogo ukazala. — Sovjetska vlada je izdala proklamacijo, v kateri pozivlje kmete, da preidejo od individualnega h kolektivnemu gospodarstvu. Zlasti naj to sto-

re revni in srednji kmeti. Sovjetska vlada obljubuje tem kmetom vse mogoče ugodnosti in podpore. — Kmetijsko ministertvo predlaga povnisanje zemljiškega davka na 420 milijonov rubljev. 35% kmetov naj bi bilo osvobojenih plačevanja davka, 45% bo plačalo isti davek ko prej, 20% kmetov pa bi plačevalo davek v polnem znesku.

— Veliki vilnski proces proti beloruski organizaciji »Hromada«. Proces se je začel v soboto in je bila prečitana obtožnica. Ta obtožba iz štirih delov. V prvem delu so obtoženi vsi obtoženci, da so bili člani beloruske delavske in kmečke stranke »Hromada« in da so se udeležili zarote proti poljski republiki. Cilj zarote je bil ustanovitev kmečko-delavske sovjetske diktature in priključitev osmih vzhodnih poljskih provinc k Rusiji. V drugem delu je obtoženih osem Belorusov, da so se zavezali v imenu vseh Belorusov, da bodo v slučaju vojne med Poljsko in Rusijo podpirali slednjo in se borili proti Poljski, pa čeprav so njeni državljani. V tretjem delu je obtožen en obtožene, da je špi-oniral v korist Rusije. V četrtem delu obtožnice so obtoženi štirje, da so umorili nekoga poljskega vojuna in tudi prešli za umor nagrado, ki jo je razpisala sovjetska vlada. Ko je bila obtožnica prečitana, so izjavili vsi obtoženci na vprašanje predsednika, da se ne smatrajo krive. Obtožene Taroskievič, ki je bil eden voditeljev »Hromade«, je izjavil, da je bila »Hromada« popolnoma legalna organizacija beloruske manjšine, ki je delovala le na gospodarskem in kulturnem polju. »Hromada« ni imela niti protidržaven značaj, niti ni imela kakršnihkoli zvez s sovjetsko vlado. Zasliševanje obtožencev se nadaljuje. Proces pa bo trajal najbrže par mesecev.

ZALOSTNO PISMO IZ ARGENTINJE.

Argentinski Slovenci vljudno prosimo, da se priobčijo sledeče vrstice:

Ker še vedno prihaja v Argentino mnogo naših sorjakov ne vedoč, kaj jih tu čaka, smo primorani — ker jim ne privoščimo tega trpljenja, brezdelja in stradanja — da opozorimo vse, ki so namenjeni tusem, naj to misel opustijo.

Tu je tisoče in tisoče ljudi brez dela, posebno zatirani izmed vseh so naši. Nas ne porabljajo za drugo delo kakor na progi, kjer se mora trdo delati za poldrugo pezetlo.

Koliko jih je, ki po več 100 km prehodijo peš, ker nimajo denarja za vlak, da si iščejo dela, pa ga ne najdejo.

Posebno reveži so novinci, če jih dobijo v roke agenti, katerim plačajo zadnje pare, da jim preskrbe delo. Pošljejo jih po 1000 km daleč, ko pa pridejo tja, delajo dva ali tri dni in zopet so na cesti. In kam sedaj brez denarja in brez znanja jezika? V tovarnah sploh ni dobiti dela.

Malo boljše je za obrtnike, ker več zasluži, toda nimajo stalnega dela. Kar v enem mesecu zasluži, porabijo v drugem za hrano in stanovanje. Koliko jih je, ki spijo na prostem in v travi in jih preganja policija. Mnogo jih je, ki so po dva ali tri dni tukaj, pa že gledajo, kako bi jim bilo mogoče se vrniti v našo milo domovino. Vzdičujejo, da bi le mogli v enem letu pristradati denar za potovanje. Pred kratkim je prišlo nekaj Srbov, ki so leteli nad g. konzula, naj jim preskrbi delo ali pa pošlje domov, toda opravičili niso nič. Podali so se na tovarno ladjo »Iskroc« iz Dubrovnika in prosili za delo, da bi prišli na ta način domov. So nekateri redki rojaki, ki so po več let tu in dobro zasluži, toda od teh nas nekateri ne poznajo.

Naj zastopujejo te kratke vrstice za opomin, zakaj če bi hoteli natančneje opisati tukajšnje obupno življenje, nimate zadosti prostora. — Slovenski izseljenci.

KRATKE VESTI.

Poljska vlada je sprejela litovski predlog, da se prično pogajanja med Litvo in Poljsko dne 30. marca v Královcu (Königsberg).

Egiptski parlament je po hrupni debati odklonil angleški predlog, ker bi bila po tem sporazumu neodvisnost Egipta le fiktivna.

Z rešitvijo Tangerskega vprašanja je španski diktator Primo de Rivera popolnoma zadovoljen. Izjavil je, da je Francoska postopala popolnoma lojalno.

Ivan Hribar:

MOJI SPOMINI.

Od 1853. do 1910. leta.

Na svome povratku iz Beča u Sarajevo dne 7. ožujka navratilo se je uz put sa svojim pratiocem kanonikom Šarićem u Djakovo, gdje je bio gostom preuzvišenoga našega biskupa. Biskup mu je priredio sjajan objed i izrekao toplu zdravico, pak mu na srce stavio uz svetu crkvu takodjer i krasni narod slovenski, natuknuo, da kako je Isu Krst u jednoj božanskoj osobi nerazdruživo spojio božansku sa čovječanskom naravi da tako mora i svaki biskup, želi-li svoje uzvišeno zvanje valjano vršiti, uz ljubav prema crkvi takodjer nerazdruživo spojiti i ljubav prema narodu svomu. U sličnom smislu nazdravio je novomu biskupu i veliki prepošt i nasl. biskup Gjuro Streit, a mladi biskup se je zahvalio i u svojoj zahvalnici naglasio, da se je baš zato navratilo u Djakovo, da se na srcu velikoga Strossmayera ogrije, i da njegov vatre ponese med narod svoj, koji ga je rodio. I ja sam mu nazdravio i spomenuo, kako mu se vas slovenski narod raduje i kako će slovenski puk sretan bivati svaki puta, kada bude slušao svoga biskupa, da mu onako toplo i iskreno slovenski besjedi. Spontenuo sam mu, kako je njegova zadaća kao biskupa, da sve Slovence jednako ljubavi obuhvati, navlastito one, koji se već godinama i godinama neustrašivo bore za pravice naroda slovenskoga. Poslije objeda govorio sam podulje sa knez-biskupom i molio ga, da se svakako gleda približiti k

Vama i Vašima prijateljima, i da izgledi one brazgotine, koje je Missia... i drugi svojom neopreznosću tielu slovenskoga naroda zadao. Rekao je, da će mu sav život biti posvećen dobru slovenskoga naroda; da ga je Vaša brzojavna čestitka gotovo od svih najviše veselila, da ste u školi od njega za godinu dana mladji bili i da će mu biti vrlo drago, budete-li mu se u Ljubljani približili, jer on će biti samo svoga naroda i Isusov, a ničiji više. Izrazio je želju, da bi se moralo oko toga nastojati, kako bi »Slovenski Narod« zauzeo pravac našega »Obzora«, i stavio se skroz na kršćansko-katoličko stanovište, a ne išao više Zolu i druge kao uzor pisce i patriote braniti.

(Dopustite mi, da Vam i Vašemu narodu, za kate-rega živite, iz vsega srca čestitam, in sicer čestitam na novem poglavarju ljubljanske cerkve, na imenovanju dr. Jegliča za knezoškofa v beli Ljubljani. Boljšega škofa bi ne bili mogli dobiti. On je ponosen da je sin slovenske matere; njemu je slovenska beseda najmiljša.

Na svojem povratku z Dunaja v Sarajevo dne 7. marca ustavil se je spotoma s svojim spremljevalcem kanonikom Šarićem v Djakovu, kjer je bil gost prevzvišenega našega biskupa. Biskup mu je priredil sijajen objed in mu govoril toplo zdravico, v kateri mu je na srce polagal poleg svete cerkve tudi krasni narod slovenski. Dejal je, da mora, kakor je Jezus Kristus v eni božanski osobi nerazdružljivo zvezel božjo in človeško narav, tudi vsak škof, ki želi svoj uzvišeni poklic vršiti, kakor treba, z ljubeznijo do cerkve neraz-

družljivo zvezati tudi ljubezen do svojega naroda. V podobnem smislu je novemu škofu nazdravil tudi veliki proš in naslovni škof Gjuro Streit. Mladi škof se je pa zahvalil in je v svoji zahvalnici naglasil, da se je ravno zato ustavil v Djakovu, da se je ogreje na srcu velikega Strossmayerja, in da njegovega ognja ponese med svoj narod, ki ga je rodil. Tudi jaz sem mu nazdravil in omenil, kako se ga veseli ves slovenski narod in kako bo slovensko ljudstvo vselej srečno, ko bo slišalo kako mu njegov škof tako toplo in iskreno po slovensko govori. Omenil sem mu, kako je njegova naloga, da se kot škof oklene vseh Slovencev z enako ljubeznijo, zlasti pa onih, ki se že leta in leta neustrašljivo bore za pravice slovenskega naroda. — Po obedu razgovarjal sem se dalj časa s knezoškofom in prosil sem ga, naj se vsekakor skuša približati Vam in Vašim prijateljem, in naj izgledi one brazgotine, katere so Missia, ... in drugi s svojo neprevidnostjo telesu slovenskega naroda vsekali. Dejal je, na bo vse njegovo življenje posvečeno blagru slovenskega naroda; da ga je Vaša brzojavna čestitka od vseh gotovo najbolj veselila, da ste u školi bili za leto dni mladji in da mu bo jako drago, ako mu se v Ljubljani približate, ker da bo samo svojega naroda in Jezusov in nikogar drugega. Izrekel je željo, da bi se moralo k temu delati, da si »Slovenski Narod« osvoji smer našega »Obzora« in se postavi vsesokoz na kršćansko-katoliško stališče, in ne zagovarja več Zole in drugih kot vzorne pisatelje in rodoljube.)

(Dalje prihodnj.)

Dnevne vesti.

— **Errata corrigere!** Slika v Ivan Hribarjevem podlistku »Moji spomini« v včerajšnji številki našega lista je označena kot »Po Strossmayrju zgrajena cerkev v Čakovcu« mesto kot »Po Strossmayrju zgrajena cerkev v Djakovcu«. Sicer je pa razvidno iz vsega teksta da gre za cerkev v Djakovcu, ne pa za cerkev v Čakovcu.

— **Vizum med Jugoslavijo in Češkoslovaško se še ne odpravi.** Kot poroča »Venkov« so nastale v zadevi ukinitve vizuma med Jugoslavijo in Češkoslovaško gotove težkoče socialnega značaja, ki jih skušata vladi odstraniti. Gre predvsem za češkoslovaške emigrante v Jugoslaviji. Pričakovati je, da bodo težkoče še tekom tekočega leta odpravljene, nakar bodo vizumi med državama ukinitveni.

— **Koliko davkov smo plačali?** Po službenih podatkih iz 1. 1921 znaša število prebivalstva v naši državi 12.017.323 in sicer odpade na: Srbijo in Črno goro 4.329.495 ali (36-03%), Bosno in Hercegovino 1.889.929 (15-73%), Dalmacijo 621.429 (5-16%), Hrvatsko, Slavonijo, Medjumurje, Krk in Kastav 2.332.068 (19-42%), Slovenijo s Prekmurjem 1.056.464 (8-80%) in na Vojvodino s Sremom 1.787.438 (14-86%) prebivalcev. Po službenih podatkih finančnega ministrstva je bilo vplačanih na neposrednih davkih od 1. 1919 do 1926 v vsi državi 7.764.011.028 Din 38 par, ki se razdele po pokrajinah sledeče: Srbija s Črno goro 1.763.850.373-28 (22%), Bosna in Hercegovina 1.052.486.168-62 (13-56 odstotkov), Dalmacija 217.288.030-13 (2-80%), Hrvatska in Slavonija 1.637.986.343-56 (21-09 odstotkov), Slovenija 1.093.525.997-97 (14-08 odstotkov) in Vojvodina 1.988.874.128-82 (25-75%) dinarjev. Na posameznika pride torej davkov: V Srbiji in Črni gori 407-90 dinarjev, v Bosni in Hercegovini 556-88 Din, v Dalmaciji in Slavoniji 702-37 Din, v Sloveniji 1035-08 Din in v Vojvodini 1118-29 dinarjev. — Iz tega sledi, da smo bili Slovenci, ker smo bili najbolj vneti plačevalci davčnih bremen (imamo izvrsten in brezhiben davčni aparat), tudi najbolj obdavčeni.

— **Redni letni občni zbor »Narodne banke«** Včeraj se je vršil letni občni zbor »Narodne banke«, ki so se ga udeležili tudi člani izven Beograda. Na skupščini je bila sprejeta bilanca in poročilo upravnega in nadzornega odbora. V upravnem in nadzorni odbor so bili izvoljeni novi člani.

— **Sestanek PEN klubov v Zagrebu.** Te dni se je vršil v Zagrebu sestanek članov beograjskega, ljubljanskega in zagrebskega PEN kluba. Cilj sestanka je bil dogovor o ožjem sodelovanju PEN klubov. Kot delegati ljubljanskega PEN kluba so se udeležili sestanka Zupančič, Stele, Lajovic in Albrecht. Iz Beograda je prišlo 17 članov.

— **Zahtevo najemnikov.** Čim bolj se bliža 1. maj, tem bolj se opaža vedno večja agitacija najemniških organizacij, ki razvijajo propagando, da bi se stanovanjski zakon podaljšal preko 1. maja. Najemniki in podnajemniki zahtevajo od vlade in od ministra za socialno politiko, da se še naprej ohrani neodpovedljivost stanovanj in da se določijo najvišje cene za stanovanja. V smislu stanovanjskega zakona od 20. oktobra 1927 naj se ukinejo procenti za podnajemnike. V tem pogledu naj se ukinejo vse omejitve. — Na včerajšnjem zborovanju najemnikov, ki se je vršilo v Zagrebu je bilo sklenjeno, da se predloži v tem smislu spomenica skupščini in ministru za socialno politiko.

— **Predavanje profesorja ljubljanske univerze v dunajskem znanstvenem društvu.** — Profesor tehniške fakultete ljubljanske univerze dr. Milan Vidmar predava jutri v dunajskem elektrotehničnem društvu o teoriji transformatorjev.

— **Iz postmortalniške službe.** Pripravnik Ivan Tonja in računovodkinja Stana Vidmar pri podružnici Pošte hranilnice v Ljubljani sta pomaknjena v višjo skupino.

— **Reforma zakonskega prava na Madjarskem.** Madjarska vlada je predložila parlamentu nov zakonski načrt o reformi splošnega državlanskega zakonika. Posebno važne izpremembe vsebuje načrt glede bračnega prava. Odločilno besedo v zakonskem življenju odbrži še nadalje mož. Mož ima pravico odločati o stalnem bivalstvi, vpoštevati pa mora pri tem upravičen nasvet svoje zakonice žene, posebno v slučaju če prispeva ta k stroškom skupnega gospodinjstva. Dolžnost žene je, kot doslej, da vodi gospodinjstvo. Upoštevati pri tem pa mora možovo premoženjsko stanje. Novo je pa sledeče: Žena ima opravljati vse domače posle ter pomagati možu pri zaslužku. Mož brez premoženja, ki je za zaslužek nesposoben mora žena podpirati, oziroma po svojih finančnih močeh eventualno tudi popolnoma vzdrževati. Žena razpolaga s premoženjem, ki ga je prinesla v zakon, svobodno, če premoženje ni bilo označeno kot dota. Upniki moža do dote nimajo nobene pravice. Mož in žena morata v kolikor s tem njiju gospodinjstvo ni ogroženo, vzdrževati v gotovem redu svoje siromašne sorodnike. Alimente za nezakonske otroke imajo plačevati v slučaju smrti nezakonskega očeta njegovi pravni nasledniki.

— **Lindbergh je utrujen.** Kot poročajo iz Bostona, se namereva umakniti Lindbergh v privatno življenje. Pravi, da hoče postati zopet gospodar svojega življenja in svojega časa. Vest je vzbudila v Ameriki živahen interes.

— **Tragična smrt barona Egona Zoisa.** V težki duševni depresiji se je ustrelil te dni iz neznanega vzroka na gradu Wolfsberg na Koroškem baron Egon Zois iz veleugledne kranjske plemiške rodbine. Pokojnik je maturiral na kranjski gimnaziji, nekaj časa je bil tudi gojenec »Theresianum« na Dunaju. V vojni je padel kot oficir v rusko ujetništvo. Po povratku v domovino je sprejel mesto tajnika pri ljubljanskem velesejmu. To mesto je obdržal do predlanskim. Nato je živel nekaj časa v Ljubljani kot privatnik, pozneje pa pri svojih sorodnikih. Po-

kojnik je bil ljubezniv in simpatičen mož, vsled česar je izzvala vest o njegovi tragični smrti pri njegovih številnih znancih splošno sočustvovanje.

— **Po naključju ustrelil 14-letno deklico.** Iz Sarajeva poročajo: Trgovcu Gjorgju Mediću v Rakovicu je zaklical te dni nekdo sredi noči, da so udrili v njegovo trgovino vlomilci. Medić je skočil s postelje, pograbil puško in hitel preko dvorišča proti trgovini. V veži je srečal v temi neko osebo. Oddal je proti njej dva strela. Neznanka se je zgrudila mrtva na tla. Ko je stopil Medić bližje, je ugotovil, da je ustrelil popolnoma po nedolžnem 14 letno hčerko svojega sosedu. Zjutraj se je prijavil Medić sam oblasti. Pridrži se ga zaenkrat v zaporu.

— **Erupcija vulkana na otoku Santorinu.** Kot poročajo iz Aten je jel vulkan na otoku Santorinu nenadoma zopet bruhati. Iz žrela šviga 300 metrov visok plamen. Okrog glavnega žrela je nastalo pet manjših, ki bruhajo ogromne količine lave.

— **Blazen čin škodovalnega farmerja.** Bivši vzhodnoafriški farmer Langkoop je vstopil te dni neprijavljen v pisarno namestnika predsednika državnega odškodninskega urada v Berlinu, Hugona Bacha s peklenskim strojem v roki ter zahteval, da mu izstavi Bach ček za 112.000 mark. Zagrozil je, da požene, če se to ne zgodi, vse poslopje v zrak. Bach ni izgubil pričetnosti duha. Pogajal se je v nadi, da bo vstopil med tem v pisarno kak uslužbenec, ki mu bo priskočil na pomoč z enksaltiranim farmerjem cele tri ure. Končno je stopil k telefonu, češ, da bo pozval tajnika, da naj ček izstavi. Farmer, ki je držal ves ta čas vžigalno vrvico v rokah ter je ni niti izpustil, ko mu je ponudil Bach cigareto, je v tem hipu, boječ se da bo Bach alarmiral ostale uslužbence potegnil vžigalno vrvico. Bach je zbežal na hodnik. Ker peklenski stroj ni eksplodiral, je oddal farmer za uradnikom tri revolvere strele, ki so pa cilj izgrešili. V tem trenutku je prihitelo v pisarno več uslužbencev. Langkoop je oddal v naglici v peklenski stroj, da bi povzročil eksplozijo, par revolverskih strel, vendar pa stroj kljub temu ni eksplodiral. Medtem so navalili na pobesnela farmerja uslužbenci, ga vrgli na tla in obvladali. Med rokooborbo je potegnil Langkoop ponovno za vžigalno vrvico, eksplozija pa je kljub temu izostala. Ko so preiskali peklenski stroj strokovnjaki, so ugotovili, da je vseboval 15 funtov dinamita, ki bi bil zadostoval, da bi bilo zletelo poslopje v zrak. Na dnu stroja je pritril Longkoop vojaški revolver, ki ga je imela iz zaboja viseča vrstica sprožiti. Vseled strela bi se bilo imelo vneti 15 paketičev streliva, kar bi bilo povzročilo eksplozijo dinamita. Vse to pa je izostalo, ker je revolver vsled vlage odpovedal Zasišan, je Langkoop izpovedal, da je imel pred vojno v nemški Vzhodni Afriki farmo, ki jo je vsled vojne izgubil. Njegova škoda je bila cenjena na 41.000 mark. Od tega so Langkoopu za 21% izplačali. Langkoop bo obtožen poizkušene umora, hudodelstva izsiljevanja in hudodelstva po zakonu o eksplozivnih snoveh.

— **Bestialen čin šoferja.** V Parizu je vzbudil te dni splošno ogorčenje bestialen čin nekega šoferja. Avtomobil se je zaletel v nekega pasanta. Šunek je bil tako močan, da se je nataknil ponestrčen na sprednji del avtomobila ter obvisel. Kljub temu je drvel avtomobilist dalje. Očividci so obvestili policijo. Tekom noči so našli defektivno truplo ponesrečenca na cesti, 12 km od mesta, kjer se pripetila nesreča. Zverinskega šoferja je policija izsledila.

— **Zenska — roparska morilka.** V hotelu »Renu« v Bratislavi se je odigral te dni krvni zločin. V eni od tujskih sob sta se nastanila pred dvema dnevnoma mlinar Arpad Diener in 35-letna krasotica Frida Susdek. Prijavila sta se kot mož in žena. Drugo noč sta obiskala več nočnih lokalov. Zjutraj zarana je odšla zenska na kolodvor. Pred svojim odhodom je naročila portirju, da naj zbudi Dienerja šele popoldne. Ko so udrili hotelski uslužbenci proti večeru, potem ko so bili zaman trkali, v sobo, so našli Dienerja v mlači krvi mrtvega v postelji. V njegovem truplu je tičalo sedem revolverskih krogel. Več strelav je bilo smrtnih. Denar in dragocene stvari, ki jih je imel mlinar pri sebi so izginile. Domneva se, da je izvršila roparski umor Dienerjeva prijateljica Frida Susdek.

— **Grozote meščanske vojne na Kitajskem.** Kitajski komunisti so zavzeli te dni mesto Leiyang. Po zavzetju so mesto tako temeljito oplenili, da je popolnoma uničeno. Prebivalci so na barbari način mučili, nato pa skoraj vse pomorili. Tristo budhističnih duhovnikov so zaprli v neki samostan, ki so ga nato zažgali. Vsi duhovniki so s poslopjem vred zgoreli.

— **Nenavadna nesreča.** V Cotter-u (Arkansas) se je pripetila te dni nesreča, kakršne kronika še ne pozna. V neki hiši je izbruhnil požar, ki je zavzel v kratkem času tolikšne dimenzije, da se goreči hiši ni mogel približati nihče niti na 50 korakov. Nenadoma je počilo par strelav. Eden od gledalcev se je zgrudil težko poškodovan na tla ter kmalu nato izdihnil. Preiskava je ugotovila, da se je nahajal v predalu pisalne mize, stoječe pri oknu v pritličju nabit revolver, ki se je vsled vročine izprožil.

— **Tudi Amerika ima svoje »Anastasioje«.** Na predlog Williama Leedsa v Newyorku so postavili pred njegovo hišo policijsko stražo. Mož je namreč izjavil, da je čul, da je življenje pri njem stanujoča najmlajša hčerka carja Nikolaja ogroženo.

— **12leten šolarček lažnil samomor,** ker so ga po krivem obdolžili tatvine. V Wernde-u pri Göttingenu si je pognal te dni neki 12letni šolarček kroglo v srce ter oblegal pri prijeli mrtve. V smrti je gnalo dečka dejstvo, da so ga po krivem obdolžili, da je ukradel na igrišču par sportnih čevljev.

— **Nenavaden obisk v spalnici.** Nekega kmeta v eni od vasi pri Liberecu je zbudil te dni okoli 3. ure zjutraj iz najboljega spanja peklenski ropot. Neko čudno bitje je divjalo po sobi, kot obsedeno. Dasi so se ježili kmetu od strahu lasje, je vžgal kljub temu vžgalico. Zagledal je srno, ki je bila skočila skozi odprto okno v sobo ter je iskala obupno izhoda, pri čemur je pobila vso posodo v sobi. Kmetič, ki ni posebno pogumen, se je skril pod odejo ter jel klicati iz vsega grla na pomoč, dokler niso prihiteli končno sosedi ter ga rešili iz nevarne situacije.

— **Beg na smrt obsojenega.** Pred par meseci je pobegnil iz jetnišnice Sing-Sing v Newyorku nevaren na smrt obsojen morilec. Lopov se je posrečilo, da se je pripeljal brez voznega v Evropo. Newyorkska policija je poslala za njim policijskega inspektorja Hardinga, ki je izsledil dezertirja v manjšem kraju na Poljskem, kjer se je bil nastanil pod tujim imenom. Možakar je bil aretiran ter transportiran nazaj v Ameriko, kjer bo končal na električnem stolu.

— **Pohištevna industrija in obrt na velesejmu.** V Sloveniji se lahko ponašamo na nagli razvoj domače lesne industrije in obrti, zlasti pa na naše pohištevno mizarstvo. To grano slovenske obrti in industrijske produkcije upoštevajo zbog svoje kvalitativne solidnosti in okusa vse pokrajine naše države; glas o naši zmoglosti pa se je razširil tudi že preko meja. Uprava Ljubljanskega velesejma namerava posvetiti letos posebno pozornost lesni obrti in industriji. Prihkom letošnjega velesejma, ki se vrši od 2. do 11. junija namerava prirediti posebni oddelek za razstavo lesnih izdelkov zlasti pohištva in z obsežno in velikopotezno reklamo privabiti čim večje število interesentov iz cele kraljevine in sosednih držav. Na to opozarjamo vse naše lesne obrtnike in industrijalce in jim priporočamo udeležbo kot razstavljalce, kar bo samo v njihovo lastno korist.

Ljubljana.

— **Dr. Hinko Dolenc umrl.** Predvčerajšnjim je umrl v Leonišču ugledni ljubljanski zobozdravnik dr. Hinko Dolenc. Pokojnik je izhajal iz znane Dolenceve rodbine na Notranjskem. Medicino je študiral na Dunaju. Po končanih študijah se je etabliral najprej v Celovcu, pozneje pa v Trstu, nakar se je preselil po italijanski okupaciji v Ljubljano. Bil je vsikdar odločen narodnjak in naprednjak. Kot dober družabnik je bil povsod priljubljen. Bil je bratranec univerzitetnega profesorja dr. Metoda Dolenca. Skladatelj Miroslav Vilhar je bil njegov stric. Pogreb se vrši danes ob 16-30 izpred Leonišča na pokopališču k Sv. Križu. Bodi ohranjen pokojniku blag spomin, preostalih pa naše iskreno sožalje!

— **Jakob Lumbart.** Predvčerajšnjim je umrl v Ljubljani mestni uslužbenec Jakob Lumbart. Pokojnik je bil splošno znan kot izborni tenorist. Bil je dolga desetletja član »Slavca«; »Ljubljanskega Zvonca«, oziroma »Glasbene Matice« in našega opernega zbora. Dasi je doživel 63 leto starosti, je ohranil do zadnjega svež in lep glas. Simpatičnega moža ohrani vsak, kdor ga je poznal, zlasti pa pevski krogi v najboljšem spominu. Pogreb se vrši danes ob pol 5. uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— **V petek, dne 9. marca nastopi** prvič na samostojnem koncertu v Ljubljani komorno udruženje, takozvani Zagrebaški Trio, katerega člani so ravnatelj Sancin iz Celja ter gđ. Marsičeva in g. Matz iz Zagreba. Trio je prvič nastopil na našem koncertnem odru dne 1. decembra 1927 na častniškem koncertu. Ze takrat je pokazal toliko tehniške vrline in umetniške sile, toliko finese v prednašanju in inteligence v interpretaciji, da so ga vsi glasbeni faktorji pozdravili kot odličnega novega činitelja na polju domače muzike. Prepričani smo, da se je Trio po svojem prvem ljubljanskem koncertu le še spopolnil ter se nam predstavi v petek kot prvovrstna umetniška skupina. Zaigra nam Smetana, Dvoraka in Novaka. Predprodaja vstopnic po običajnih koncertnih cenah v Matični knjižarni.

— **Knjig esperantistov v Ljubljani** ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 8. marca 1928 ob 20. uri v Narodni kavarni. Vdeležba vseh članov dolžnost.

— **Velika tatvina v ljubljanski modni trgovini.** Ze pred dalje časa je bilo obveščeno policijsko ravnanje v Ljubljani, da se v neki večji ljubljanski modni trgovini krade kar na debelo. Obširno izvedena policijska preiskava je ugotovila, da so najrazličnejše dragocene blago, ki je bilo večinoma francoskega izvora, kradle nemške trgovine in sicer blaginajarka in tri prodajalke. Vse štiri mlade tatice, ki svojo krivdo z izgovorom na slabo plačo priznavajo, so bile aretirane in včeraj izročene delnemu sodišču. Vrednost pri tatvini na stanovanju zaplenjenega ukradenega blaga je bila cenjena na okroglo 75.000 Din. Dejanska škoda bo pa po končni ugotovitvi bržkone precej višja. Podjetna zenska štiripredna detelja pride najbrž že pred prihodnjo poroto.

— **Samomor.** Včeraj zvečer si je prerezal v svojem stanovanju na Sv. Petra cesti 49 z britvijo vrat 29letni čevljarski pomočnik Matko Vivotda, doma iz Cerknice. Dasi so ga prepeljali takoj z rešilnim vozom v bolnico, je bila vsaka pomoč zaman ter je Vivotda vsled prevelike izgube krvi par minut nato umrl.

Celje.

— **Trio.** (H koncertu Sancinovega Tria v Celju dne 1. marca). V tej sezoni, ki nam ni nudila skoro nič koncertov, smo slišali v četrtek zvečer Sancinov Trio že v drugič. Na programu je bil Beethoven-ov VII. trio, nato Dvorak-ov trio v B-duru in Smetanov trio v G-molu. Beethovenov trio op. VII. je eno njegovih najboljših in najlepših del bodisi muzikalno, bodisi arhitektonsko. Drugi sta-

vek (scherzo) spominja na scherzo v Deveti; bil je mojstrsko odigran. Nič ni zastajal Dvorak-a, najbolj pa je vžgal, fascinaliral že pri prvi noti Smetana. Koliko moči, sile in tuge! Smetana sam je nekoč poslušajoč to svoje delo intel. To točko sporeda je podal trio globoko umetniško. Za nameček smo še slišali eno izmed skladb P. Juona. Klavir: Elvira Marsičeva nas je s svojo igro (tehnično dovršeno) že pri prvem nastopu očarala. Radi bi jo slišali na samostojnem koncertu. Gosli: g. ravnatelj Sancin je izkušeni komorni goslač. Ne morem se ubraniti utisa, da je, odkar ni več Zikovec, našel zopet to, kar je pogrešal. Plemenitost tona in plemenitost njegove igre sta na višku. Celo: g. Martza odlikuje ravnotako dovršena tehnika in širok in izdaten ton. Očitno je, da njegov instrument pregalsijo Sancinove dragocene gosli. Naj omenim, da mnoge moti ploskanje med posameznimi stavki, saj je lahko aplavz potem viharnejši. Gdr. Maničeva je dobila lep šopek cvetlic, g. Sancin pa velik venec. Obisk je bil, če upoštevamo celjske razmere, še dober. Dvorana Narodnega doma, ki ni najbolj akustična, naj bi bila kompromisni prostor, kamor bi prišli tudi Nemci, ki bi koncerta gotovo ne posetili, če bi se vršil v »Celjskem domu«.

UREDITEV IN OLEPSANJE GOSPOSVET-SKE CESTE.

Te dni podirajo stare kostonje pred Knezovo in Severjevo hišo na Gosposvetški cesti. Zdi se, da je to prvi korak k toli potrebnim ureditvi te sicer lepe in široke ceste, ki pa je, ker je v oskrbi gradbene direkcije še vedno neaklovana, pozimi in spomladi blatna, poleti sila prašna, s kupi gramoza posejana, torej docela vaska.

Edina rešitev za to cesto je, da jo prevzame občina, seveda na račun tlakarine (kaldrmine) v oskrbo in tlakanje. Kajti če se tlakuje Resljeva cesta, če se je tlakovala neprometna Pražakova ulica, se pa mora tlakovati najpomembnejša mestna cesta, ki veže Ljubljano z Gorenjsko.

Ze sedaj pa bi bilo priporočati, da se asfaltirani pločniki razširijo do cestnih robnikov in da se zategadelj posekajo vsi kostonji tja do Knezove in Vošnjakove ulice. Gosposvetška cesta ni nobeno sprejajališče, kostonji ji niso prav nič v kras, nasprotno: prav nehygienični so in na poti izločbam in stanovalcem: zakrivajo lepo se razvijajoče izločbe in prodajalne (Slamič) ter so poleti ob suši pravi nabiralniki prahu, ob dežju pa vlage. Drevoredi naj se zasade tja, kjer so v resnici potrebni, n. pr. na cesti k Sv. Križu, na prekiroko Gregorčičevo in Erjavčovo cesto, tam kjer so vile in kjer ni prometa, a centralno ležeča Gosposvetška cesta naj vendar enkrat zadobi mestni značaj, ki ji gre.

Ce se mestna občina loti uravnave Gosposvetške ceste, naj za letos postavi na križišče med njo in Dunajsko cesto asfaltirani otok, nanj pa sedanjo električno uro, ki stoji preveč ob strani. Misel, postaviti tusem nadzemsko stranišče, se nam zdi tako abderitska, da jo le omenjamo, ker se je govorilo, da se je ponekod že obravnavala. Merodajni činitelji jo gotovo niso upoštevali.

Pač pa je namestitev takih stranišč res umestna in potrebna ob križišču Gosposvetške in Bleiweisove ceste in ob vходу v Kolerjev drevored nasproti pivovarne Union.

Gosposvetška cesta naj se še letos in to pred otvoritvijo velesejma razsvetli s 4 do 5 obločnicami. Stari kandelabri ob kavarni Evropi in ob mestni tehlini pri Kolizeju pa naj se namestijo v zunanji delih mesta, n. pr. na Taboru ali pred Trnovsko cerkvijo i. t. d.

»ZBORIC«

Revija nove zborovske glasbe. Ureja Zoriko Prolovec, izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Letna naročnina 40 Din. Prva dvojna številka je v tisku in prinaša v glasbenem delu sledeče skladbe: J. Gotovac: »Barbari mi smoc«, E. Adamič: »Le padaj deček«, dr. A. Dolinar: »Iz pismac«, P. Jereb: »Prepelica«, mešani zbori, S. Santel: »Pesem«, moški zbor. Književna priloga. I. Peruzzi: Sonet ob 50-letnici Emila Adamiča, Dr. A. Schwab — šestdesetletnik. V. Vodopivec — petdesetletnik. Dr. A. Schwab: Ipavei in jaz. Iz naših organizacij in društev. Dopisi. Lista. Glasbene novosti. Opera in koncerti. Da ne pozabimo! Iz urednikove in upravnikove listnice. — »Zboric« imajo krasno novo opremo in prinašajo na prvi strani posvečeno sliko skladatelja Emila Adamiča z lastnoročnim podpisom. — Naročite se na »Zboric«!

NAPADALEC NA KOČEVSKO POSTNO AMBULANCO PRIJET.

Dne 26. avgusta lanskega leta je bil že ponovno med vožnjo napaden in izropan poštni ambulančni voz kočevskega vlaka. Pri tem drugem napadu ki je bil izvršen v železniškem predoru med postajami Šmarje-Sap in Skofljico, je nenadoma vstopil v poštni voz visok maskiran človek, ki je nameril na poštnega poduradnika Franca Bratovića samokres. Ropar je Bratovića zvezal na rokah in nogah in mu zavezal glavo tesno z vrečo, nato pa vzel 2 denarni vreči in skočil z vozečega vlaka.

Ker so poštni upravi znane točne serijske številke ukradenih bankovcev, ki so bili večinoma tisočdinarski, je policijskemu nadzorniku Franu Zajdelu uspelo ugotoviti, da se nahaja precej uporabljen bankovec v prometu ravno v kočevskem okraju.

Od policije na široko razpletena mreža se je pričela polagoma zoževati in je končni sum roparskega napadaleca obstal na najemniku hotela »Trst« v Kočevju Ivanu Klemenčiču. Dne 1. t. m. se je nadzornik Zajdel v spremstvu 3 policijskih agentov odpeljal v Kočevje, kjer je naslednji dan izvršil pri Klemenčiču natančno hišno preiskavo. Rezultat preiskave je bil ta, da je bil na podlagi zaplenjene korespondence, blaginjskih zapisov in raznih predmetov, lastnine osumljen-

ca, Klemenčič aretiran, uklenjen in eskortiran po dveh orožnikih v zapore ljubljanskega deželnega sodišča.

Sodne in policijske oblasti drže zadevo še v strogi tajnosti z ozirom na nadaljnjo preiskavo.

Že do sedaj zbrani material je za Klemenčiča tako obtežen da se lahko trdi, da je bil on iniciator oziroma storilec roparskega napada.

Sport.

Z razpisom z dne 31. januarja t. l. št. U. 1899/III potrdilo je veliko županstvo ljubljanske oblasti pravila »Pododbor Ljubljana mesto«. Na ustanovnem občnem zboru, dne 4. t. m. se je izvolil sledeči odbor: Predsednik Zalokar Rudolf, motokolesarska Ilirija; podpredsednik Riko Vosperek, ASK Primorje; I. tajnik Stanko Jurij, kolesarsko društvo »Soro«; II. tajnik Smigovec Stanko, SK Disk; blagajnik Breuil Erik, ASK Primorje; tehnični referent Ogrin Franc, motokolesarska Ilirija; namestnik Kosmatin Ivan, ASK Primorje. Delegat Saveza ostane zajedno predsednik Pododbor. Glede dirkalnega programa za leto 1928 se sklene vpoštevati in odobriti edino le strogo sportne prireditve ter se, bo Pododbor Ljubljana mesto ravnal točno po sportnem koledarju, katerega bo Koturaški Savez določil na občnem zboru dne 18. marca t. l. Določeni termini izbirnih dirk za olimpijado in za državno prvenstvo se bodo razdelili v izvršitev posameznim klubom, včlanjenim v Pododbor. Sklene se predlagati Savezu, da razpiše semifinalne in finalne

tekme po vzoru olimpijskih dirk s posameznim izžrebanim startom. Upoštevajoč dejstvo, da imajo v Sloveniji za večje tekme v celi Jugoslaviji najboljše in tudi terensko vsake-mu strogo sportnemu razpisu najbolj ustre-zajoče ter vsim Saveznim klubom glede od-daljenosti najugodnejše ležeče ceste, sklene Pododbor predlagati Savezu, da se semi-finalne in finalne dirke za državno prvenstvo in za izbirne olimpijske dirke razpišejo na eni krožnih prog na Dolenjskem, s startom in ciljem v Novem mestu. Motokolesarska Ilirija praznuje letos 15-letnico ustanovitve kluba ter prosi Pododbor za termin v avgustu, v svrhu prireditve mednarodne kolesarske dirke. V sled preurejenih pravil, je Koturaški Savez SHS decentraliziral svoj delokrog ter zagotovil posameznim pododborom popolno avtonomijo in enakopravno sodelovanje v upravi in vodstvu Saveza.

IX. Olimpijada in naše kolesarstvo. V četrtak, dne 1. marca t. l. so se sestali delegati vseh kolesarskih klubov Slovenije, izvemši Mariborske klube. V polnem sporazumu so ustanovili »Medklubske kolesarske odbore v Sloveniji, ki bo razvil ob strani Propagandnega odbora za IX. olimpijado intenzivno in energično delo v svrhu udeležbe naših kolesarjev na letošnji olimpijadi v Amsterdamu. — Odbor se je sestavil tako-le: za ASK Primorje: Kosmatin, namestnik Moran; za Ilirijo: Ogrin, namestnik Ad. Bar; za Savo: Bat-jel, namestnik Sirk; za Ljubljano: Smrekar Pavle, namestnik Pogacar; za Soro: Stanko, namestnik Dolničar Karol; za Zarjo: Plankar, namestnik Veretig; za Disk: Smigovec, namestnik Flis; za Celje: Jančigaj, namestnik Šumer in za Vrhniko: Jesenovec, na-

mestnik Oblak. — Na prvi seji, ki bo v nedeljo, dne 10. t. m. ob 10. uri dopoldne v Narodni kavarni, se bo odbor konstituiral ter pričel takoj z energičnim delom. Razveselji-vo je, da so se vsi kolesarski klubi Slovenije složno zedinili za skupno važno delo, in s tem pokazali, da se zavedajo dolžnosti, ki nas čakajo z ozirom na predstoječo olimpijado v Amsterdamu. Na zadnji olimpijadi leta 1924 v Parizu je Jugoslovanska kolesarska vrsta dosegla izmed 28 tekmujočih svetovnih držav 10. mesto, za naše sportne razmere gotovo izreden uspeh, vsled česar smo uverjeni, da bo vsak posamezni klub, kakor tudi našemu sportu naklonjena javnost po svojih najboljših močeh prispevala, tako da bo ta — za Jugoslovanske barve namenjena akcija poka-zala tem večji moralni in finančni uspeh.

Zveza kolesarskih društev v Ljubljani je na svoji seji dne 19. februarja t. l. sestavila sledeče termine za letošnje kolesarske prireditve: 9. aprila: izlet »Ljubljani« Dobrunje; 22. aprila: izlet »Save« Ljubljana; 20. maja: otvoritvena dirka »Save« Ljubljana; 17. junija: dirka »Ljubljani« Dobrunje; 24. junija: dirka »Zarje« Zg. Kašelj; 1. julija: Zvezna dirka kolesarskih društev; 29. julija: dirka »Save« Ljubljana; 5. avgusta: dirka »Ljubljani« Dobrunje; 12. avgusta: dirka »Zarje« Zg. Kašelj; 9. septembra: dirka »Zarje« Zg. Kašelj; 16. septembra: dirka »Save« Ljubljana in 7. oktobra: dirka »Save« Ljubljana.

NEMORALNE OBLEKE.

Na otoku Bali so hodili doslej domačini golj kot jih je Bog ustvaril okrog. Golj kot

v paradižu so se izprehajali v duhtečem zraku pod palmami. Ni jih težila evropska obleka, še manj pa so jih težili moralni predsodki evropske kulture. Preiskovalci tujih dežel so bili polni hvale o njihovi npravnosti. Gol biti je na otoku Bali tako samoposebi umevno da si pri tem ne misli nihče nič slabega. Da v tem oziru naš oblačilni kodeks ni pravtako nenevaren dokazuje poročilo angleškega rezidenta na otoku. Poročilo poslano kolonialnemu ministrstvu v Londonu pravi: Vlada je odredila pred daljšim časom, da se morajo oblačiti domačini po evropsko; Namen je bil, da bi se eksterijer inzulancev v našem smislu moraliziral. Toda inzulanci so smisel evropskega oblačila razumeli popolnoma napačno: Dočim so se doslej pridno kopali ter je desinficiral vrh tega njihova telesa zrak in sonce, so bili po izvedbi odredbe, po kateri se morajo po evropsko oblačiti očitno mnenja, da služi evropska obleka v to, da skriva uma-zanost. Posledica je bila, da so se davjaki nehali umivati. Ker svojih oblik niso hoteli kvariti z vodo in milom, tudi teh niso čistili, tako da so postale zamazane obleke ognjišča bacilov. Razen tega je imelo prisilno oblačenje še drugo posledico in sicer name-ravani docela kontrarno. Telo zakrivaajoča obleka je bila vzrok, da se je pohotnost med spoloma na grozo emisarjev angleške mora-le tako zelo razvila, da je prišlo do razbur-ljivih incidentov. Sicer pa je nekoliko čudno, da je predpisala angleška vlada inzulancem, da morajo svoje čare strogo zakrivati danda-nes, ko razkriva vsaka civilizirana krasotica na plesišču svoje čare vsaj tako daleč kot jih je kdaj kaka krasotica z otoka Bali.

Frédéric Boutet:

Jean - Louis.

»Počakaj trenutek... Gospa pride ta-koj.«

Sobarica je odšla in Adre Sergy se je ogle-dal. V salonu je dihal isti okus, ki ga je ob-čudoval Sergy v osebni eleganci žene, ki je tu prebivala. Pred dvema meseci jo je spoz-nal v nekem morskem kopališču. Od prvega srečanja je občudoval njeno graciozno než-nost, njeno očarljivo smehljanje in njen glas. Skupni znanci so ga seznanili z njo in mu povedali, da je Gabrielle Armont že deset let vdova. Ona mu je ugajala in on njej. Izvedel je, da ima sina, velikega sina, je de-jala s smehom, ki preživlja svoje počitnice pri stricu v Solagne. Pravila mu je, kako ljubi glasbo in gledališče in da sijajno pleše, se je sam dnevno lahko prepričal. Zapletel se je z njo v flirt, vendar v distanci spoštovanja. Počasi se je dnevno bivanje z njo razvilo v ljubezen.

Imel je petintrideset let in še nikdar ni mislil na ženitev. Je mislil zdaj? Ali pa je želel, da postane Gabrielle Armont njegova ljubica? — Površen v mislih, kakoršen je pač bil, se je prepustil trenutku in odlagal odlomitev v tej stvari do svoje vrnitve v Pa-riz. Kajti, da jo bo tam videl, je bil gotov, ker mu je ona dovolila.

Dočim je torej čakal v njenem salonu, se je čutil tesnobi, ki ga je pomlila tako,

kakor dva, odkar je ni videl neprestano tra-jajočim mislim nanjo.

Vstopila je, majhna, plavalosa, skoro otroška in zraven tako živa in lepa. Zmeden ji je André Sergy poljubil roko. Svidenje v ne-navadni okolici je oba malo vznemirilo. Go-vorila sta banalne stvari in obujala spomine na poletje.

Kmalu sta se ogrela in postala zaupljiva kakor prej.

Naenkrat so se odprla vrata in mlad, visok moč, širokih ramen in izrazitih potez je pla-nil v sobo.

»O, oprostili, je dejal. »Nisem vedel, da je kdo tu!«

Hotel je oditi, toda gospa Armont ga je pridržala.

»Jean-Louis! Moj sin, ga je seznanila z An-dréjem. In mlademu močur: Gospod André Sergy, ki ga že poznaš iz mojega pripoveda-nja. Spoznala sem ga pri morju poleg na-ših prijateljev.«

Sergyjeva roka je izginila v široki dlani mladega moža. S težkim prikrivanim prese-nečenjem je opazil Sergy ta kolos, ki je bil glavo višji od njega in ki je imel obraz petindvajsetletnega moža.

»Velik fant«, je dejala gospa Armont.

Le s pomočjo vse svoje družabne okretno-sti je Sergy poltačil svojo zmedenost. Morda se je gospej Armont godilo podobno. Mladi mož pa je mirno govoril o Lernelierovih. Bil je naraven, proti materi genljivo nežen. Lju-bil je kemijo nad vse, plesal ni. Najljubši

njegov šport je bil boks, kar je nekoč, ko so skupno obedovali v restavraciji in je hotel neki pijani neznanec po vsej sili plesati z njegovo materjo, sijajno dokazal. Ta dogodek je oživel med Andréjem in Jean-Louisom ži-vahno simpatijo.

André Sergy se je večkrat shajal z gospo Armont in njenim sinom in je kmalu postal intimen prijatelj hiše. Gabrielle ga je pri-vlačevala vedno bolj; izprva se je ustrašil di-menzij njenega sina — imel je devetnajst let — potem je ugal ob njeni starosti in končno je ugotovil, da brez nje zanj ni sreče. To ji je tudi povedal neko popoldne pri čaju. Mla-da žena ga je poslušala, resna in razburjena. »Dragi prijatelj«, je končno odločila, »ne morem. Predvsem sem starejša od vas...« in na Sergyjevo ugovarjanje: Ko, vem... povem vam torej odkritosrečno, zakaj odkla-njam srečo, ki mi jo nudite... Imam sina, ki ga ljubim. On bi trpel. Da, on se z ve-likim spoštovanjem spominja mojega očeta in če bi se še enkrat omožila, bi bil žaljen. Poleg tega — on je otrok še — bil bi ljubo-sumen in nesrečen. Prišlo pred dvema leti me je nekdo snubil... Nisem ga lju-bila in nisem imela namena, sprejeti nje-govo ponudbo — toda govorila sem s sinom o tem... Torej je bil ves iz sebe — zakli-njal me je —. Uvidela sem, da bi bilo straš-no... Kako bi ga zdaj zopet žalostila? Raj-se se žrtvujem? — »Žrtvujete? Torej me ljubite?« je vprašal Sergy.

Dala mu je roko:

»Da, rada vas imam, toda...« Umolknila je, ker je prišel njen sin do-mov.

André Sergy je kmalu odšel. Bil je zelo nesrečen. Zdaj se je prvič zavedel, kako tež-ko življenje leži pred njim. Da bi Gabriella postala njegova ljubica, ni niti mislil, ker je vedel, da bi odklonila. In biti brez nje...

Te misli so ga mučile, ko mu je sluga ja-vil, da želi govoriti z njim Jean-Louis Ar-mont.

Mladi mož je planil v sobo.

»Jaz vem vse. Vi in mama! Ona mi ni ni-česar povedala, toda meni je bilo že precej časa vse jasno. To je idijotsko! Vi jo morate poročiti! Vi ne veste, kaj mi je bila toja mati. Vzgjala me je, razvabila — in zraven ni bila srečna. Moj oče jo je varal — ona ni-sli, da ne vem in zanjo se miše zmirom, ba-by! Tako mlada je, tako živa in vesela! In žrtvuje mi svoje življenje! Razumete? Za-radi tega hočem, da bi bila srečna. Vedeti morate, da se je pred letom dni hotela po-ročiti — ta lopov, Cidjere — nje ni ljubil, hotel je le njen denar — mama ga ni ljubila, dolgočasila se je! In tedaj sem ji rekel, da bi bil nesrečen. Bil sem pri Cidjeru, ne da bi ona vedela. Nič ni sliši, lopovi! Toda jaz želim videti svojo mater v sreči. In z vami bo — ljubi vas in vi njo — vi ste simpatičen deček!«

»In vi tudi!«, je prepričan dejal Sergy Je-an-Louisu in mu stisnil obe roki.

Neomejena varnost!

Kranjska hranilnica v Ljubljani

Knafljeva ulica št. 9

eno minuto od glavne pošte, najstarejša hra-nilnica v Jugoslaviji (ustanovljena leta 1820),
zdaj last ljubljanske oblasti,

katera jamči za vse njene obveze v vsem svojim premoženjem in davčno močjo, sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju ter izposoja denar glasom štatura na hipoteke in menice po zelo ugodni obrestni meri. Vloge v naši hranilnici so proste rentnega davka. Stanje vlog konec decembra 1927 znašalo je okroglo

Din 50.000.000.—

Od dobrih so najboljši

Šivalni stroji in kolesa

GRITZNER in ADLER

se dom. obri. in industrijo.

NOVOSTI: Šivalni stroj kot: Dem-

ška pisalna miza. — Samo pri

JOSIP PETELINCU

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Pouk v vsaki hiši brezplačno.

15 letna garancija.

POMLADANSKI VZORČNI VELESEJ V PRAGI

18.-25.
MARCA

Razstavljalci iz celega sveta. Razni speci-jalni veleseji. Za posetnike znižana vožnja za osebne in brzovalne: Jugoslavija 25%, Čehoslovaška 33%, Avstrija 25%. Brez-plačni vizum. Legitimacije stane Din 22.—.

Polasnila in legitimacije daje:

Čehoslovaški konzulat Lj. blj. Breg - Aloma Company
Ljubljana, Aleksandrova 2 - Putnik Ljubljana, Dunajska 1.

VINOCET

tovarna vinskoga kisa, d. z. o. z., Ljubljana

najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskoga kisa.

Razstavljajo: ...

Tehnično in higijensko najmoderneje

urejena kiserarna v Jugoslaviji.

Prostori Ljubljana, Dunajska cesta št. 10, B. m. z.

TISKARNA
MERKUR
LJUBLJANA
SIMON OREGORČIČEVA UL.

se priporoča

za naročila v tiskarstvo
stroko spadajočih del.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plaša
50 par. Za dobele tiskane
pa Din 1.—.

Premog - Čebin

Wolkova 1/II. - Telef. 2056.

Dober zaslužek

dobi vsakdo (moški in
ženske), ki je pošten in
hoče delati. Prihoditi 2
dinarja. »Brezalkoholna
produkcija«, Ljubljana,
Poljanski nasip 10 deeno.

Oglašite v

Narodnem Dnevniku.